Republica Moldova
mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3

Dosarul nr. 3-3215/2024

H O T Ă R Â R E

în numele Legii

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat în ședință de judecată publică în data de **31 octombrie 2024, în Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3**

În conformitate cu art. 226 alin. (2) Cod administrativ, deoarece participanţii la proces au depus cerere de apel, hotărârea este **întocmită integral în termen de 45 de zile <u>lucrătoare</u>** calculate începând cu data recepționării materialelor cauzei.

31 octombrie 2024 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău
sediul Rîșcani

În conformitate cu art. 46 alin. (1) CPC, instanța de judecată specializată pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ:
Președintele ședinței, judecător, Bolocan Elena,
Grefier, Negru Elena,
<u>Cu participarea:</u>
Reclamantului Vasilevici Lilia,
Reprezentantului autorității publice pârâte, Vîlcu Elena,
Fiind respectată procedura legală de citare a participanților la proces, fiind conștienți de drepturile și obligațiile sale procedurale, în conformitate cu art. 218 Cod administrativ,
Examinând în **ședință publică în limba de stat cauza civilă în procedura contenciosului administrativ în limitele controlului judecătoresc – acțiunea în contencios administrativ** înaintată de Vasilevici Lilia împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM privind anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea autorității publice pârâte să emită act administrativ individual favorabil, –

C o n s t a t ă:

<u>Acțiunea în contencios administrativ:</u> În data de 18 iunie 2024, Vasilevici Lilia s-a adresat instanței de judecată cu acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM privind anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea autorității publice pârâte să emită act administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii reclamantul invocă că, în fapt, la 22.03.2024 a depus cererea pentru stabilirea pensiei din motivul că la 11.01.2024 a atins vârsta de 57 ani, dispune de stagiul general 30 de ani și mai mult de 15 ani ca funcționar public.

Reclamantul a recepționat decizia CTAS *****din 7.05.2024 prin care i s-a refuzat cererea, indicând că, nu întrunește criteriul de stagiu general 30 de ani.

Dat fiind că, decizia emisă la 7.05.2024 contravine circumstanțelor faptice și legislației în vigoare, în special art.51 din Legea 156/1998 și Hotărîrea Guvernului 165/2017 din următoarele considerente. Decizia este bazată pe art.44.1, 42.1 din Legea 156/1998, care în anul 2016 au fost abrogate, a depus plângerea împotriva acesteia la Casa Națională de Asigurări Sociale.

La 18.06.2024 a recepționat răspunsul nr. 3858/24 din 11.06.2024 la plângerea depusă, context în care reclamantul nu este de acord cu decizia CTAS din 7.05.2024 și răspunsul CNAS la contestație din 11.06.2024, solicită anularea actelor date și admiterea cererii de stabilire a pensiei.

Cererea prealabilă împotriva refuzului de stabilire a pensiei din 7.05.2024 a fost înregistrată la CNAS pe data de 28.05.2024, iar prin răspunsul CNAS din 11 iunie 2024 a fost informată despre menținerea deciziei CTAS din 07.05.2024 privind refuzul cererii de stabilirea pensiei, respectiv consideră că a respectat procedura prealabilă și termenul legal de adresare cu acțiune în contencios administrativ.

Privitor la lipsa stagiului de cotizare realizat la data de 01.01.2017:

a. Potrivit deciziei din 7.05.2024 la data de 01.01.2017 a realizat stagiul de 29.4 – astfel consideră eronat calculul stagiul în corespundere cu regulile stabilite de Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Nr. 165 din 21-03-2017, ca exemplu: nu s-a calculat luna iulie din a.2011, dar și în total, stagiul calculat nu corespunde celor declarate - 29.4.

b) Mai mult, din considerente inexplicabile, în stagiul de cotizare realizat la 1.01.2017 nu s-a calculat munca sa la ***** în perioada din 9.12.1991 până la 11.02.1993 - 1 an și 2 luni.

Carnetul său de muncă preluat de CTAS *****la 22.03.2024 confirmă: 1. eliberarea sa din serviciul la ********** prin transfer în conformitate cu prevederile p.5 art.33 din Codul Muncii (în redacția din a.1973)

2. angajarea sa la 9.12.1991 la ***** prin transfer conform art.33 p..5 din Codul Muncii (în redacția din a. 1973)

3. concedierea sa din propria inițiativă la 11.02.1993 (la 02.03.1993 s-a întors la serviciu la **********

Înscrierile în carnetul de muncă sunt valabile și legale: a activat în cadrul *****, respectiv consideră că, specialiștii CTAS au ignorat prevederile legale care stabilesc regulile de confirmare a stagiului de cotizare realizat anterior implementării evidenței individuale, adică, până a.1999.

Prin prisma prevederilor art. 51 din Legea Nr. 156 din 14-10-1998 privind sistemul public de pensii cu modificările în vigoare pentru anul 2024 și a Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 165 din 21-03-2017, argumentează că, stagiul său la ***** a fost realizat până la 1 ianuarie 1999, de aceea consideră că sunt aplicabile prevederile art.51 din legea 156/1998 privind sistemul public de pensii și prevederile art. 68 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Nr. 165 din 21-03-2017, de aceea solicită aplicarea normelor legale menționate la calcularea stagiului său de cotizare general, realizat până la data de 01.01.2017.

Privitor la stagiul în regim special la data de 01.01.2017: Potrivit deciziei din 7.05.2024 la data de 01.01.2017 a realizat stagiul special ca funcționar public - 16.8, - ceea ce nu corespunde realității, nu corespunde prevederilor legale.

În realitate și în conformitate cu carnetul de muncă, etc. reclamantul a realizat stagiul de funcționar public în următoarea perioadă:

1.din a.1985 până la 9.12.1991 eu am lucrat în *****, ulterior - Centru, ca ***** al instanței de judecată; 2. din 2.03.1993 până la septembrie 1994 a lucrat în ***** ca ***** al

instanței de judecată; 3. din septembrie 1994 până la 8.10.1996 - *****; 4. din 8.10.1996 până la 22.05.2015 - *****, inclusiv, în perioada 17.04.2002 - decembrie 2006 - *****

Pentru perioada stagiului de funcționar public din a.1985 până la 9.12.1991: 2.03.1993 până la septembrie 1994 - funcția ***** al instanței de judecată a fost și este funcție de funcționar public în sensul legislației. Aceasta funcție este inclusă în Clasificatorului unic al funcțiilor publice, aprobat prin Legea nr. 155 din 21.07.2011, în vigoare anul 2024: *****

Pentru perioada stagiului de funcționar public din septembrie 1994 până la 7.10.1996: Hotărârea a Guvernului Nr. 412 din 22-04-2004 despre aprobarea unor acte normative ce țin de stabilirea și plata pensiilor funcționarilor publici. În Anexa 2, Nomenclatorul autorităților publice care au activat pînă la punerea în vigoare a Legii serviciului public nr. 443 -XIII din 4 mai 1995 și al funcțiilor publice din cadrul lor, funcția de ***** este introdus sub codul 0508.

Pentru perioada stagiului de funcționar public din 8.10.1996 până la 22.05.2015: CTAS recunoaște că funcția de *****este funcția de funcționar public, însă, din considerentele nemotivate, din perioada efectivă a fost exclus stagiul său în funcția de***** din 01.01.2003 până 31.12.2005: CTAS a determinat ca perioada dată - 01.01.2003 până 31.12.2005 este necontributivă.

Indică asupra faptului că, în calitate de *****a lucrat efectiv, inclusiv în perioada din 01.01.2003 până 31.12.2005, mai mult, în această perioada a îndeplinit funcția *****, ceea ce confirmă: - Decretul Președintelui Nr. 613/2002 din 17.04.2002 privind numirea în funcția ***** - Decretul Președintelui Nr. 614 din 17-04-2002 privind numirea în funcție *****, care se anexează la cererea dată.

Astfel, în conformitate cu art. 40 din Legea 156/1998, dat fiind faptul că reclamantul dispune de carnetul de muncă care confirmă stagiul său de muncă, a atins vîrsta și vechimea muncii necesare, solicită admiterea acțiunii în contencios administrativ cu:

Anularea deciziei CTAS *****privind respingerea cererii de stabilirea pensiei nr.94/2024/49477 și a răspunsului CNAS nr. 3858/24 din 11.06.2024;

Obligarea pârâtului de a emite decizia de stabilirea pensiei în strictă corespundere cu legislația în vigoare și datele faptice confirmate până 01.01.1999 de carnet de muncă, după 01.01.1999 - conform evidenței individuale de asigurări sociale, și anume:

- cu includerea în stagiul de cotizare realizat la data de 01.01.2017 stagiul de muncă la ***** în perioada din 9.12.1991 până la 11.02.1993 - 1 an și 2 luni;

- cu includerea în stagiul în regim special la data de 01.01.2017, stagiul de funcționar public în perioada:

a) din a.1985 până la 9.12.1991 serviciul în *****, ulterior - Centru, ca ***** al instanței de judecată;

b) din 2.03.1993 până la septembrie 1994 serviciul în ***** ca ***** al instanței de judecată;

c) din septembrie 1994 până la 8.10.1996 - *****;

d) din 8.10.1996 până la 31.10.2014 - *****, inclusiv, în perioada 17.04.2002 - decembrie 2006 – *****

Referința pârâtului Casa Națională de Asigurări Sociale: În apărarea sa pârâtul a înaintat referință, solicitând respingerea ca neîntemeiată a acțiunii în contencios administrativ înaintate de către Vasilevici Lilia.

În motivarea referinței, pârâtul indică că, funcționar public este persoana care ocupă funcție de stat remunerată și care dispune de ranguri și grade, stabilite în conformitate cu

principiile Legii serviciului public nr. 443/1995, abrogată prin Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, în vigoare de la 01.01.2009.

În interpretarea legislației în vigoare, stagiu total de cotizare reprezintă însumarea perioadelor de activitate pentru care s-au plătit contribuții de asigurări sociale de stat în bugetul asigurărilor sociale de stat, prevăzută la art. 42 alin.(l) din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii.

În conformitate cu p. 2 și p. 4 din Hotărârea de Guvern nr. 412 din 22.04.2004 despre aprobarea unor acte normative ce țin de stabilirea și plata pensiilor funcționarilor publici, de la 01.07.2020, femeile, au dreptul la pensie ca funcționar public calculată în cuantum de 75% din ultimele 60 de luni de activitate în funcție publică, la atingerea vârstei de 57 ani, cu condiția realizării la 01.01.2017 a stagiului total de cotizare de 30 ani și 15 ani în serviciul public.

În conformitate cu p.10 din Hotărârea de Guvern nr. 412/2004, stagiul total de cotizare se stabilește în temeiul Regulamentului cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 165/2017.

Astfel, conform p. 69 din Regulamentul cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, stagiul de cotizare realizat până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale (până la 1 ianuarie 1999) se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte documente eliberate în modul stabilit.

După introducerea evidenței individuale (după 1 ianuarie 1999), conform p.70 din Regulamentul nominalizat, stagiul de cotizare se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale.

La fel, potrivit art. 7 al Legii 156/1998, dovada stagiului de cotizare se face în baza datelor din contul personal, gestionat în conformitate cu Legea nr. 489/1999 privind sistemul public al asigurărilor sociale.

Potrivit dosarului de pensionare, reclamanta a depus la data de 22.03.2024 la CTAS s. *****o cerere prin care a solicitat stabilirea pensiei pentru limită de vîrstă, anexînd actele confirmative de rigoare.

Prin decizia CTAS s. *****nr. 49477 din 07.05.2024, a fost respinsă cererea privind acordarea pensiei ca funcționar public, deoarece conform înscrierilor din carnetul de muncă și datelor din contul personal de asigurări sociale, reclamanta confirmă la data de 01.01.2017 un stagiu de cotizare de 29 ani 05 luni 17 zile.

La calcularea stagiului de cotizare au fost incluse toate perioadele de activitate solicitate de către reclamantă, confirmate corespunzător, cu excepția perioadei de activitate 01.01.1992 - 11.02.1993 desfășurată în cadrul ***** și a perioadei de activitate 01.11.2014 - 22.05.2015 desfășurată în cadrul *****.

La verificarea datelor din Registrul de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale, s-a stabilit că de către angajatorul reclamantei - ***** pentru perioada 01.01.1992 - 11.02.1993 cît și de către ***** pentru perioada 01.11.2014 - 22.05.2015 nu au fost calculate și declarate contribuții de asigurări sociale de stat, fapt pentru care perioada de activitate indicată nu a fost inclusă la calcularea stagiului de cotizare.

În cazul în care ***** cît și ***** vor completa declarațiile de rigoare, suplinind contul personal de asigurări sociale, CNAS va fi dispusă să includă în stagiul de cotizare, în scopul stabilirii pensiei pentru limită de vîrstă, perioadele de activitate menționate.

Totodată, atrage atenția că Casa Națională de Asigurări Sociale nu poartă responsabilitate pentru sumele nedeclarate de către angajator.

Astfel, reieșind din argumentele invocate supra, Casa Națională de Asigurări Sociale solicită respingerea integrală a cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată în conformitate cu art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ al RM.

<u>În cadrul dezbaterilor judiciare</u>, în temeiul art. 218 Cod administrativ al RM, art. art. 211, 213, și art. 233 Cod de procedură civilă al RM:

Reclamantul Vasilevici Lilia, în ședința de judecată a susținut în fapt și drept cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea integrală a acțiunii în contencios administrativ.

Reprezentantul pârâtului Casa Națională de Asigurări Sociale, Vîlcu Elena, în ședința de judecată a solicitat respingerea acțiunii în contencios administrativ ca fiind neîntemeiată, în baza circumstanțelor de fapt și drept expuse în referință.

<u>Admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ:</u>

În fapt și în drept, obiectul acțiunii în contencios administrativ îl constituie acțiunea în contencios administrativ înaintată de Vasilevici Lilia împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM privind anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea autorității publice pârâte să emită act administrativ individual favorabil.

În drept, instanța de judecată reține că, în temeiul art. 17 din Codul administrativ, **drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.**

În temeiul art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, **orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.** O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci cînd **autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.**

În temeiul art. 206 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin. (1), cu excepția situației cînd se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

În temeiul art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

În temeiul art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd: a) există o hotărîre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de

împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17; f) nu sînt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 CA – procedura prealabilă; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;

h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

În temeiul art. 209 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.

Astfel, analizând materialele dosarului judiciar prin coroborare cu materialele dosarului administrativ, respectiv argumentele participanților la proces, având în vedere faptul că, în prezenta cauză părțile nu au invocat, precum nici nu au probat prin probe pertinente că ar exista o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept, că ar exista o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept, că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare sau că, la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept, –

Nu sunt temeiuri de a considera că acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209 din Codul administrativ, a fost respectată procedura prealabilă de adresare în instanța de judecată, acțiunea a fost semnată și depusă de către reclamant, iar reclamantul poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ, –

Instanța de judecată ajunge la concluzia că, acțiunea în contencios administrativ **privind anularea actului administrativ individual defavorabil și a deciziei de soluționare a cererii cu obligarea autorității publice să emită act administrativ individuala favorabil** întrunește condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ și respectiv, este pasibilă de examinare în fond.

Aprecierea instanței de judecată

cu privire la **fondul acțiunii în contencios administrativ:** Audiind explicațiile participanților la proces, examinând circumstanțele de fapt și drept invocate prin prisma probelor pertinente și concludente administrate în proces, instanța de judecată ajunge la concluzia **că este legal și întemeiat să admită acțiunea în contencios administrativ**, având în vedere argumentele reținute *infra.*

Obiectul juridic al acțiunii în contencios administrativ îl constituie cererea de chemare în judecată înaintată de Vasilevici Lilia împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM privind anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea autorității publice pârâte să emită act administrativ individual favorabil, **care constituie acțiune în anulare și obligare.**

În drept, în temeiul art. 277 – 278 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluţionare în termen legal a unei cereri se poate adresa instanţei judecătoreşti competente pentru anularea actului, repunerea în drept şi repararea prejudiciului.

Acţiunile în contenciosul administrativ se examinează de instanţele judecătoreşti respective conform normelor generale ale prezentului cod, cu excepţiile şi completările stabilite de legislaţia contenciosului administrativ.

În temeiul art. 195 Cod administrativ al RM, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În temeiul art. 224 alin. (1) din Codul administrativ, examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale;

b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată;

c) în baza unei acțiuni în realizare, obligă la acțiune, tolerare sau inacțiune, dacă o astfel de pretenție a reclamantului este întemeiată; d) în baza unei acțiuni în constatare, constată existența sau inexistența unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul; e) în baza unei acțiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul;

f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a)–e).

În temeiul art. 225 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ.

Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

În temeiul art.225 alin.(4) din Codul administrativ, alte limitări ale examinării judiciare în cauzele de contencios administrativ sînt reglementate expres prin legi speciale.

În temeiul art. 93 alin. (1) – (3) din Codul administrativ, (1) **fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția**, (2) prin derogare de la prevederile alin. (1), **fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale**, iar (3) reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Astfel, **în fapt**, **apreciind obiectiv explicațiile participanților la proces prin coroborare cu înscrisurile care constituie parte integrantă a dosarului administrativ și a dosarului judiciar**, pertinente și concludente pentru judecarea completă și obiectivă a cauzei prin prisma prevederilor art. art. 117 – 122, art. 130 CPC, instanța de judecată constată următoarele circumstanțele de fapt:

În data de 22 martie 2024 Vasilevici Lilia, IDNP *****, a depus cerere privind stabilirea pensiei din motivul că la 11 ianuarie 2024 a atins vârsta de 57 ani și dispune de stagiul general 30 de ani și stagiu special – mai mare de 15 ani în funcție publică, depunând buletinul de identitate și carnetul de muncă. **(a se vedea f. dos. adm. 3)**

În temeiul deciziei Casei Teritoriale Asigurări Sociale *****emise la 07 mai 2024 cu privire la cererea depusă la 22 martie 2024, autoritatea publică pârâtă a reținut cu titlu de: **Perioade asigurate:** Perioadele de asigurare în economia națională:

28 august 1984 – 31 decembrie 1991; 02 martie 1993 – 31 decembrie 2002; 01 ianuarie 2000 – 31 octombrie 2009; 01 aprilie 2011 – 30 aprilie 2011; 01 august 2011 – 30 septembrie 2011; 01 noiembrie 2011 – 31 octombrie 2014; 01 ianuarie 2016 – 31 mai 2016; 14 noiembrie 2016 – 08 septembrie 2017; 01 septembrie 2022 – 09 noiembrie 2023; 01 ianuarie 2024 – 29 februarie 2024.

Perioade neasigurate: Perioada necontributivă ca *****: 01 ianuarie 2003 – 31 decembrie 2005; *****: 01 noiembrie 2009 – 31 martie 2011; *****: 01 mai 2011 – 30 iunie 2011; *****: 01 octombrie 2011 – 31 octombrie 2011.

Astfel, se constată că, autoritatea publică pârâtă a calificat după cum urmează infra: Anii stagiul necesar: 30; Anul calculului stagiului necesar: Data calculării stagiului de cotizare pentru reexaminare: 22.03.2024; Stagiul total de la 01.01.1999: 18.3; Stagiul de cotizare realizat după acordarea/reexaminarea pensiei: Tt/Tas: **31.5**

Stagiul în regim special: Stagiul de cotizare realizat la data 01.01.2017**: 29.4;** Stagiul în regim special la data 01.01.2017: **16.8**

Astfel, autoritatea publică pârâtă a respins cererea din următoarele considerente: 11.L. 156/98.44.1.42.1 (pentru femeie) funcționar public cu status. Prevederile Art. VIII, pct.6 a prezentei Legi 290/16.12.16 se aplică funcționarilor publici care la momentul intrării în vigoare a prezentei Legi au realizat un stagiu de cotizare de 30 de ani femei și de cel puțin 15 ani în serviciul public. Considerând că Vasilevici Lilia la 01.01.2017 confirmă un stagiu de cotizare 29,4 ani și un stagiu în regim special de 16,8 ani – decizia nr. 94/2024/49477 din 07 mai 2024**. (a se vedea f. dos. adm. 1)**

În data de 27 mai 2024, **nefiind de acord cu decizia nr. 94/2024/49477 din 07 mai 2024, Vasilevici Lilia a depus cerere prealabilă** la Casa Națională de Asigurări Sociale a RM, solicitând anularea deciziei și emiterea unei decizii prin care să fie admisă cererea sa cu stabilirea pensiei în corespundere cu legislația în vigoare și datele faptice confirmate până la 01.01.1999 prin carnet de muncă, iar după 01.01.1999, conform evidenței individuale de asigurări sociale. **(a se vedea f. dos. adm. 35)**

În temeiul deciziei de soluționare a cererii prealabile, nr. 3858/24 din 11 iunie 2024, **Casa Națională de Asigurări Sociale a RM a respins cererea prealabilă depusă de Vasilevici Lilia** asupra deciziei nr. 94/2024/49477 din 07 mai 2024, privind anularea deciziei și emiterea unei decizii prin care să fie admisă cererea sa cu stabilirea pensiei în corespundere cu legislația în vigoare și datele faptice confirmate până la 01.01.1999 prin carnet de muncă, iar după 01.01.1999, conform evidenței individuale de asigurări sociale, motivând prin faptul că:

Prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale s. *****nr. 49477 din 07.05.2024, a fost respinsă cererea privind acordarea pensiei ca funcționar public, deoarece conform înscrierilor din carnetul de muncă și datelor din contul personal de asigurări sociale, Vasilevici Lilia confirma la data de 01.01.2017 un stagiu de cotizare de 29 ani 05 luni 17 zile.

În stagiul de cotizare nu a fost inclusă perioada de activitate 01.01.1992 - 11.02.1993, în cadrul *****, dat fiind faptul că pentru perioada menționată nu au fost calculate și declarate contribuții de asigurări sociale de stat.

Cu referire la perioada de activitate în calitate de *****, în stagiul de cotizare a fost inclusă perioada 14.10.1996 - 31.10.2014, însă perioada 01.11.2014 - 22.05.2015 nu a fost inclusă în legătură cu faptul că informația în contul personal de asigurări sociale, lipsește. **(a se vedea f. dos. adm. 39)**

Nefiind de acord cu decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM, în conformitate cu art. 209 Cod administrativ, Vasilevici Lilia, respectând termenul de 30 zile de la data notificării, s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ **la Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani, care deține competența jurisdicțională și materială pentru a examina acțiunea în contencios administrativ în conformitate cu art. 189, 190, 191 Cod administrativ al RM.**

Având în vedere circumstanțele de fapt constatate și normele de drept aplicabile, instanța de judecată ajunge la concluzia **să admită** acțiunea în contencios administrativ înaintată de Vasilevici Lilia împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ individual defavorabil și a deciziei de soluționare a cererii cu obligarea autorității publice să emită act administrativ individuala favorabil.

În acest context, reieșind din materialele dosarului judiciar și ale dosarului administrativ, se constată că, solicitantul Lilia Vasilevici, IDNP *****, a confirmat existența stagiului de cotizare realizat la data de 01.01.2017 în care se include: Stagiul de muncă la ***** în perioada din 9.12.1991 până la 11.02.1993 - 1 an și 2 luni; și Stagiul în regim special la data de 01.01.2017 stagiul de funcționar public în perioada: anul 1985 până la 9.12.1991 serviciul în *****, ulterior - Centru, ca ***** al instanței de judecată; din 02.03.1993 - septembrie 1994 serviciul în ***** ca ***** al instanței de judecată; septembrie 1994 - 08.10.1996 - *****; 08.10.1996 până la 31.10.2014 - *****, în perioada 17.04.2002 - decembrie 2006 în funcția de președinte al instanței.

Este întemeiat a reține că, stagiul total de cotizare reprezintă însumarea perioadelor de activitate pentru care s-au plătit contribuții de asigurări sociale de stat în bugetul asigurărilor sociale de stat, prevăzut la art. 42 alin.(l) din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii.

În conformitate cu pct. 2 și pct. 4 din Hotărârea de Guvern nr.412 din 22.04.2004 despre aprobarea unor acte normative ce țin de stabilirea și plata pensiilor funcționărilor publici, de la 01.07.2020, femeile, au dreptul la pensie ca funcționar public calculată în cuantum de 75% din ultimele 60 de luni de activitate în funcție publică, la atingerea vârstei de 57 ani, cu condiția realizării la 01.01.2017 **a stagiului total de cotizare de 30 ani și 15 ani în serviciul public.**

În conformitate cu p. 10 din Hotărârea de Guvern nr. 412/2004, stagiul total de cotizare se stabilește în temeiul Regulamentului cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 165/2017.

Conform pct. 69 din Regulamentul cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, stagiul de cotizare realizat până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale (până la 1 ianuarie 1999) **se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte documente eliberate în modul stabilit.**

Carnetul său de muncă prezentat CTAS *****la 22.03.2024 confirmă eliberarea Liliei Vasilevici din serviciul la Judecător***** prin transfer în conformitate cu prevederile p.5 art.33 din Codul Muncii (în redacția din anului 1973), angajarea sa la 09.12.1991 la ***** prin transfer conform art.33 p.5 din Codul Muncii (în redacția din anul 1973) și concedierea sa din propria inițiativă la 11.02.1993 (la 02.03.1993 s-a întors la serviciu la **********

Astfel, se constată că autoritatea publică pârâtă a interpretat eronat, extensiv defavorabil, respectiv a aplicat eronat normele de drept citate supra, or, stagiul de cotizare perioada de activitate 01.01.1992 - 11.02.1993, în cadrul ***** este confirmat prin carnetul de muncă și alte documente eliberate în modul stabilit, iar plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat se prezumă în perioada respectivă.

Or, prin prisma prevederilor art. 51 din Legea Nr. 156 din 14-10-1998 privind sistemul public de pensii cu modificările în vigoare pentru anul 2024 și a Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 165 din 21-03-2017, doar după introducerea evidenței individuale (după 1 ianuarie 1999), conform pct.70 din Regulamentul nominalizat, autoritatea publică pârâtă poate considera că **stagiul de cotizare se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate,** gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale, respectiv poate pretinde că stagiul total de cotizare reprezintă însumarea perioadelor de activitate pentru care există dovada plății, potrivit contului personal, a contribuțiilor de asigurări sociale de stat în bugetul asigurărilor sociale de stat.

În același timp, analizând decizia CTAS *****privind respingerea cererii de stabilire a pensiei nr. 94/2024/49477 din 07 mai 2024, deși autoritatea publică pârâtă indică asupra faptului că, în stagiul de cotizare nu a fost inclusă perioada de activitate 01.01.1992 - 11.02.1993, în cadrul ***** și perioada de activitate în calitate de *****01.11.2014 - 22.05.2015 nu a fost inclusă în legătură cu faptul că informația în contul personal de asigurări sociale, lipsește, indicând că, în rest, toate perioadele au fost incluse, se constată că nemijlocit decizia prin care a fost soluționată și respinsă cererea Liliei Vasilevici nu conține motivarea completă din care să rezulte clar și explicit circumstanțele de fapt constatate de autoritatea publică în cadrul procedurii administrative cu referire la perioadele incluse în stagiul general, respectiv stagiul special de cotizare.

Contrar prevederilor art. 118 Cod administrativ al RM, se constată că decizia contestată nu conține considerentele clare și explicite care justifică emiterea unui act administrativ individual de respingere, nemijlocit temeiurile de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru a aplica temeiurile de drept reținute în decizia sa, respectiv se constată că motivarea actului administrativ nu este completă.

Astfel, deoarece circumstanţele importante pentru procedura administrativă desfăşurată, nu au fost constatate şi elucidate pe deplin de autoritatea publică pârâtă, iar de către reclamant, reieșind din sarcina probațiunii prevăzute de art. 93 Cod administrativ, precum și de normele speciale cu privire la procedura de stabilire a pensiei, circumstanțele invocate în apărarea sa sunt dovedite cu probe veridice şi suficiente, concluziile autorității publice fiind în contradicţie cu circumstanțele de fapt constatate, iar la emiterea actelor administrative și a deciziilor de examinare a cererilor prealabile autoritatea publică a aplicat eronat normele de drept material, instanța de judecată ajunge la concluzia că, actele administrative și decizia de soluționare a cererii prealabile nu sunt legale în fond, ceea ce constituie temei de anulare cu obligarea autorității publice pârâte să emită act administrativ individual favorabil reclamantului.

Având în vedere faptul că instanța de judecată s-a expus asupra argumentelor de principiu invocate de către părți, în rest, instanţa de judecată respinge argumentele reclamantului, reprezentantului reclamantului și consideră că nu este necesar să răspundă la fiecare în parte, acestea fiind vădit neîntemeiate şi inadmisibile, ori, în sensul jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, articolul 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru apărarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului obligă, inter alia, instanţele naţionale să examineze adecvat declarațiile, argumentele şi probele, cu toate acestea, deşi articolul 6 § 1 al Convenției obligă instanţele să-și motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând instanțelor să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument (a se vedea Van de Hurk v. the Netherlands, 19 aprilie 1994, §§ 59 și 61, Series A nr. 288, și Burg v. France (dec.), nr. 34763/02, ECHR 2003-II).

Întinderea obligaţiei de a-și motiva deciziile poate varia în conformitate cu natura deciziei şi trebuie determinată în lumina circumstanţelor cauzei (a se vedea Ruiz Torija v. Spain și Hiro Balani v. Spain, 9 decembrie 1994, Series A nr. 303-A și 303-B, § 29 și, respectiv, § 27; și Helle v. Finland, 19 decembrie 1997, § 55, Reports of Judgments and Decisions 1997-VIII, inclusiv hotărârea Curţii Europene a Drepturilor Omului pronunţată în pricina Fomin v. Moldova, nr. 36755/06, § 31, 11 octombrie 2011).

În concluzie, **ținând cont de circumstanțele constatate și normele de drept reținute supra, întru respectarea principiului legalității procesului judiciar și respectiv, al dreptului la un proces echitabil, cu respectarea limitelor controlului judecătoresc,** deoarece actul administrativ individual și decizia de soluționare a cererii prealabile nu sunt întemeiate și prin acestea reclamantul este vătămat în drepturile sale**, instanța de judecată ajunge la concluzia să admită acțiunea în contencios administrativ** și să anuleze decizia CTAS *****privind respingerea cererii de stabilire a pensiei nr. 94/2024/49477 din 07 mai 2024 și decizia CNAS nr. 3858/24 din 11 iunie 2024, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să emită act administrativ favorabil prin care să admită cererea și să stabilească pensia pe numele Liliei Vasilevici, cu includerea în stagiul de cotizare realizat la data de 01.01.2017 a stagiului de muncă la ***** în perioada din 9.12.1991 până la 11.02.1993 - 1 an și 2 luni, includerea în stagiul în regim special la data de 01.01.2017 stagiul de funcționar public în perioada: anul 1985 până la 9.12.1991 serviciul în *****, ulterior - Centru, ca ***** al instanței de judecată; din 02.03.1993 - septembrie 1994 serviciul în ***** ca ***** al instanței de judecată; septembrie 1994 - 08.10.1996 - *****; 08.10.1996 până la 31.10.2014 - *****, în perioada 17.04.2002 - decembrie 2006 în funcția de președinte al instanței.

Compensarea cheltuielilor de judecată:

În temeiul art.94 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului – context în care, deoarece reclamantul nu a depus cerere scrisă privind compensarea cheltuielilor de judecată, instanța de judecată constată că nu există temei de a se expune în această privință.

Partea dispozitivă: În conformitate cu prevederile art. art. 236, art. 238 – 241, art. art. 277 – 278 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, art. 224 alin. (1) lit. a), b), art. 225, 226 și art. 232 Cod administrativ al Republicii Moldova**,** în urma deliberării, instanța de judecată, –

H o t ă r ă ș t e:

A **admite acțiunea în contencios administrativ.**

Se anulează decizia CTAS *****privind respingerea cererii de stabilire a pensiei nr. 94/2024/49477 din 07 mai 2024 și decizia CNAS nr. 3858/24 din 11 iunie 2024.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova **să emită act administrativ favorabil prin care să admită cererea și să stabilească pensia** pe numele Liliei Vasilevici, IDNP *****, cu includerea în stagiul de cotizare realizat la data de 01.01.2017 a stagiului de muncă la ***** în perioada din 9.12.1991 până la 11.02.1993 - 1 an și 2 luni, includerea în stagiul în regim special la data de 01.01.2017 stagiul de funcționar public în perioada: anul 1985 până la 9.12.1991 serviciul în *****, ulterior - Centru, ca ***** al instanței de judecată; din 02.03.1993 - septembrie 1994 serviciul în ***** ca ***** al instanței de judecată; septembrie 1994 - 08.10.1996 - *****; 08.10.1996 până la 31.10.2014 - *****, în perioada 17.04.2002 - decembrie 2006 în funcția de președinte al instanței.

Se explică că, hotărârile în fond se motivează în scris în termen de 45 zile lucrătoare de la înregistrarea cererii de apel depuse în termen sau în termen de 45 zile lucrătoare de la depunerea unei cereri de motivare a hotărîrii. Cererea de motivare a hotărîrii se depune în termenul de decădere de 15 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, în temeiul art. 226 alin. (2) Cod administrativ al RM.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile calculate de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Președintele ședinței, judecător – **Elena Bolocan**

Copia corespunde originalului,

Judecător Elena Bolocan

Actul judecătoresc este public și poate fi accesat pe pagina web a instanței www.jc.instante.justice.md.